

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Tuloslaskelma	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	6 864 821	5 595 110	5 574 110	4 953 440	4 753 440	4 753 440
Myyntituotot	2 462 929	1 876 770	2 026 770	1 806 100	1 626 100	1 626 100
Maksutuotot	1 972 554	1 992 190	1 992 190	1 967 190	1 967 190	1 967 190
Tuet ja avustukset	2 080 494	1 456 320	1 285 320	895 320	875 320	875 320
Muut toimintatuotot	348 844	269 830	269 830	284 830	284 830	284 830
Toimintakulut	-126 362 337	-130 363 050	-131 975 050	-136 775 570	-138 586 770	-139 212 070
Henkilöstökulut	-66 127 647	-67 223 010	-68 374 010	-70 853 600	-72 400 600	-72 833 300
Palvelujen ostot	-28 683 904	-29 868 360	-29 870 360	-30 197 430	-30 461 630	-30 654 230
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 735 129	-2 774 300	-2 774 300	-2 772 800	-2 772 800	-2 772 800
Avustukset	-7 791 537	-7 729 070	-8 167 070	-7 981 870	-7 981 870	-7 981 870
Muut toimintakulut	-21 024 119	-22 768 310	-22 789 310	-24 969 870	-24 969 870	-24 969 870
Toimintakate	-119 497 516	-124 767 940	-126 400 940	-131 822 130	-133 833 330	-134 458 630
Poistot ja arvonal.						
Toimintakate/asukas	-2 635	-2 738	-2 774	-2 873	-2 896	-2 892
	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
HTV 1						
Yhteensä	1320	1335	1337	1316	1314	1312

Kunnanhallituksen kesäkuussa 2026 hyväksymä sivistys- ja hyvinvointitoimialan talousarviokehys (toimintakate) vuodelle 2027 on 131 822 130 euroa. Sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan esitys toimintakatteen on 131 822 130 euroa.

Tuottojen pieneneminen vuoden 2026 tilinpäätöksen nusteeseen verrattuna on 11,1 % eli 621 000 euroa. Muutos johtuu erillisavustusten tukien ja kotikuntakorvausten pientymisestä. Toimialan toimintakulut ovat 136 775 570 euroa. Kulut nousevat 4 800 520 eurolla vuoden 2026 tilinpäätösnusteeseen verrattuna eli 3,6 %. Muutos johtuu pääosin henkilöstö- ja vuokrakuiluista. Henkilöstökulujen kasvu johtuu palkkojen indeksikorotusten lisäksi tasopalkkajärjestelmän arvioitua suuremmista kustannuksista. Lisäksi palvelusetelikulut, Aleksian siivous- ja ateriapalvelut sekä kunnan maksuosuus työttömyyskorvauksista nousevat. Vuokrien nousu johtuu vuokratilamallilla hankituista tiloista Riihipuistossa ja Kaikumetsässä sekä suuremmasta väistötilojen määrästä.

Toimialan strategia

Ylpeästi lande!

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan strategiana toimii Nurmijärven kuntastrategia. Toimiala vastaa sille osoitettujen Liikkuvien, Yhteisöllisten, Nurmijärkisten ja Yritysmönteisin-kärkien tavoitteiden ja avaintulosten saavuttamisesta tiiviissä, tulosalueiden välisessä yhteistyössä.

Toimialan keskeisiä strategisia painopisteitä ovat liikkeen lisääminen lasten ja nuorten arjen palveluissa, kasvun ja oppimisen eheän polun rakentaminen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle, koulupäivän jälkeisen toiminnan ja harrastusmahdollisuuksien vahvistaminen, lasten ja nuorten lukutaidon edistäminen sekä yhteisöllisyyttä tukevien kohtaamisen mahdollisuuksien lisääminen. Lisäksi toimiala vastaa toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palveluverkon kehittämisestä sekä osallistuu esteettömien, terveysturvallisten ja taroituksenmukaisten tilojen suunnitteluun.

Strategian toteutusta ohjaa toimialalla kuntastrategian toteutussuunnitelma. Toteutussuunnitelmaa päivitetään vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä, ja

strategian toteutumista seurataan säännöllisesti osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot: kotikuntakorvaukset sijoitetuista lapsista		50 000
	Maksutuotot: varhaiskasvatuksen maksutulojen pieneneminen		15 000
	Tuet ja avustukset: erillisavustusten pieneneminen		560 000
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	- Palkankorotukset	3 354 000	
	- Uudet vakanssit ja vakanssimuutokset		82 000
	- TA25:ssä olleiden toteutumattomien leikkausten palautus	95 000	
	- Henkilöstökorvausten pieneneminen	290 000	
	- Erillisavustusten käytön pieneneminen		511 000
	-		
	Palvelujen ostot		
	- Varhaiskasvatuksen palveluseteli	336 000	
	- Kotikuntakorvaukset	176 700	
	- Sisäiset siivous- ja ruokapalvelukustannukset, Aleksia	290 000	
	- Kotikuntakorvausmenot		90 000
	- Työllisyysalue		220 000
	- Kotoutumisen koulutukset		70 000
	Avustukset		
	- Kotihoidon tuen, yksityisen hoidon tuen sekä niiden kuntalisien ja muiden lakisääteisten avustusten kulut		191 000
	- työttömyysturvan kuntaosuus	450 000	
	Muut kulut		
	- Sisäiset vuokrat	2 170 000	

Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala tuottaa kuntalaisten hyvinvointia edistäviä ja monipuolisia varhaiskasvatus-, koulutus-, nuoriso-, liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalveluja sekä kotoutumisen ja vapaaehtoisia työllistämiseen liittyviä palveluja. Toimialan palvelut tuotetaan siellä

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kunnan, ja sen sisällä sivistys- ja hyvinvointitoimialan, toimintaympäristö on vahvasti sidoksissa valtakunnalliseen ja osin kansainväliseenkin toimintaympäristöön. Toimintaympäristön muutoksia voidaan tarkastella Sitran vuoden 2026 megatrendien mukaisesti neljän toisiinsa kytkeytyvän kehityssuunnan kautta.

Nurmijärven kunnan sivistys- ja hyvinvointitoimialan toimintaympäristöä muokkaavat samanaikaisesti väestörakenteen muutokset, teknologinen kehitys, yhteiskunnallisen osallisuuden ja turvallisuuden kysymykset sekä ekologiseen kestävyYTEEN liittyvät vaatimukset. Nämä kaikki vaikuttavat kuntalaisten hyvinvointiin, palvelutarpeisiin, henkilöstöön ja sen osaamiseen, palveluverkon kehittämiseen sekä talouteen.

Väestörakenne muuttuu ja hyvinvointi eriytyy

Muutokset väestörakenteessa muokkaavat sivistys- ja hyvinvointipalvelujen tarvetta. Nurmijärven asukasluvun arvioidaan kasvavan vuosina 2025–2035 keskimäärin 0,7 prosenttia vuodessa, mikä tarkoittaa noin 300 uutta asukasta vuosittain. Väestökehitys ei kuitenkaan jakaudu tasaisesti eri puolille kuntaa, vaan vaihtelee alueittain ja ikäryhmittäin. Suurin osa väestönkasvusta kohdistuu Klaukkalaan. Ikääntyneiden määrä kasvaa, kun taas lasten määrä säilyy kokonaisuutena tarkastellen suhteellisen vakaana. Kehitys kuitenkin vaihtelee merkittävästi eri ikäryhmien ja alueiden välillä. Kunnan väestökehitys myös monimuotoistuu.

Varhaiskasvatuksen toimintaympäristöä tarkasteltaessa oleellista on lapsimäärän kehityksen lisäksi osallistumisaste. Varhaiskasvatukseen osallistuminen on kasvanut viime vuosina erityisesti pienempien lasten kohdalla. Kehityksen ennakoidaan jatkuvan, mutta aiempaa maltillisempana. Kasvu tai muutokset osallistumisasteessa vaikuttavat palvelujen henkilöstö- ja tilatarpeisiin. Henkilöstötarpeisiin vaikuttaa myös vuonna 2030 voimaan tuleva varhaiskasvatuslain muutos, joka kasvattaa opettajien ja sosionomien osuutta henkilöstöstä sekä lisää näin painetta osaavan ja kelpoisen henkilöstön saatavuudelle.

Ikääntyneiden määrän kasvu lisää toimintakykyä, aktiivista arkea ja yhteisöllisyyttä tukevien palvelujen tarvetta. Lasten määrässä tapahtuvat muutokset puoles-

missä eri-ikäiset kuntalaiset ovat. Sivistys- ja hyvinvointitoimiala mahdollistaa kuntalaisille oppimisen, sivistymisen, harrastamisen ja elinikäisen kasvun. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tehtävänä on myös kuntatasoisen hyvinvointityön koordinointi.

taan heijastuvat varhaiskasvatuksen, opetuksen ja vapaa-ajan palveluiden kysyntään sekä palveluverkon suunnitteluun. Samanaikaisesti koulutuksellisen tasa-arvon heikkeneminen ja oppimistulosten lasku korostavat laadukkaan kasvatuksen ja opetuksen merkitystä. Näihin vaikuttaa myös palveluverkko sekä tilat, joiden heikko kunto aiheuttaa Nurmijärvellä haasteita palvelujen järjestämiselle.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnissa näkyy valtakunnallisen kehityksen mukainen eriytyminen. Osa lapsista, nuorista ja perheistä voi hyvin, mutta hyvinvoinnin, oppimisen ja arjen tuen tarpeet kasautuvat aiempaa voimakkaammin osalle lapsista ja nuorista. Keväällä 2026 julkaistun Nuorisobarometrin mukaan kokemukset epävarmuudesta, turvattomuudesta ja tulevaisuuteen liittyvistä paineista ovat lisääntyneet nuorten kohdalla. Erityisesti koulutukseen, työelämään ja omaan tulevaisuuteen kohdistuvat odotukset kuormittavat nuoria aiempaa enemmän.

Työmarkkinoiden muutokset, pitkittynyt työttömyys ja toimeentuloon liittyvät haasteet vahvistavat osaltaan hyvinvoinnin eriytymistä. Samalla toimialalle aiheutuu kasvavia kustannuksia työttömyyden perusteella määntyvistä maksuosuuksista.

Hyvinvoinnin eriytyminen edellyttää toimialalta tukitoimien tarkoituksenmukaista kohdentamista, ennaltaehkäisevää työtä sekä palvelujen yhteensovittamista. Työssä keskeistä on kulttuuri-, taide- ja liikuntapalvelujen hyvinvointivaikutusten hyödyntäminen nykyistä laajemmin sekä yhdessä koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden kanssa. Perusopetuslain uudistus, joka velvoittaa edistämään liikunnallista elämäntapaa esi- ja perusopetuksessa, vahvistaa entisestään liikkumisen asemaa osana koulupäivää ja korostaa sen merkitystä hyvinvoinnin, oppimisen ja koulussa viihtymisen tukena. Nurmijärven koulutuspalveluissa hyvinvointitaitoihin ja liikkumiseen on kiinnitetty huomiota jo muutaman vuoden ajan osana Hyvää liikkeelle -hanketta. Nuoria koskettaviin hyvinvoinnin haasteisiin vastaamisessa nuorisopalveluiden rooli on keskeinen. Nuorisopalvelut kohtaavat ja tukevat nuoria siellä, missä he liikkuvat sekä tarjoavat turvallisia ympäristöjä, joissa viettää aikaa muiden nuorten ja luotettavien aikuisten kanssa.

Väestön monimuotoistuminen puolestaan lisää painetta kotoutumispalveluille sekä tarvetta yhdenvertaisille,

saavutettaville ja kieli- ja kulttuuritietoisille palveluille kaikilla toimialan tulosalueilla.

Osallisuuden ja turvallisuuden merkitys kasvaa

Sitran mukaan tulevaisuudessa korostuvat luottamus, osallisuus sekä yhteiskunnan kyky tehdä pitkäjänteisiä ja yhteisesti hyväksyttyjä ratkaisuja muuttuvassa toimintaympäristössä. Samanaikaisesti turvallisuusympäristön muutokset, yhteiskunnan kriisiherkkyyden kasvu, digitaaliseen toimintaympäristöön kohdistuvat uhat, informaatiovaikuttaminen sekä yhteiskunnallisen keskustelun kärjistyminen lisäävät epävarmuutta ja korostavat kriisikestävyyden merkitystä.

Nurmijärvellä muutos näkyy vahvasti sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimintaympäristössä. Päiväkotien, koulujen, oppilaitosten, kirjastojen, nuorisotilojen ja liikuntapalvelujen on pystyttävä turvaamaan laadukkaat palvelut tavallisen arjen lisäksi erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa. Myös yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistamiseen sekä turvallisten yhteisöjen rakentamiseen on tärkeä kiinnittää huomiota. Niillä on suora yhteys kuntalaisten kykyyn toimia muutosten ja häiriötilanteiden keskellä sekä mukautua niihin ja palautua niistä.

Kriisikestävyyden lisäksi osallisuuden merkitys korostuu tässä ajassa, jossa toimintaympäristö kaikinensa muuttuu nopeasti. Nopea muutos ja sen keskellä yhteisesti hyväksyttyjen ja pitkäjänteisten ratkaisujen rakentaminen edellyttää sivistys- ja hyvinvointitoimialalta vahvempia osallisuutta tukevia rakenteita sekä niiden puitteissa kuntalaisten – mukaan lukien lapset ja nuoret – kanssa käytävän vuoropuhelun lisäämistä. Myös kuntalaiset itse odottavat aiempaa vahvempia mahdollisuuksia tulla kuulluiksi ja vaikuttaa omaan arkeensa, palveluihinsa ja elinympäristöönsä.

Kestävyydsmurros näkyy kasvatuksessa, oppimisessa ja hyvinvoinnin edistämisessä

Ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja luonnonvarojen kestävä käyttö vaikuttavat yhä voimakkaammin sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimintaympäristöön. Kestävyyksymykset näkyvät aiempaa vahvemmin kasvatuksessa, opetuksessa, nuorisotyössä sekä hyvinvoinnin edistämisessä.

Nurmijärvellä luonnonläheisyys ja laajat lähiluontoalueet tarjoavat mahdollisuuksia hyödyntää luontoa oppimisen, liikkumisen ja hyvinvoinnin tukena. Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla on vahvistettu ympäristökasvatusta sekä pilotoitu toimintamalleja, joilla lisätään luontokosketusta ja luonnonmukaisuutta osana

varhaiskasvatusta, opetusta, nuorisotyötä ja hyvinvoinnin edistämistä. Lisäksi toimialan tavoitteena on rakentaa kaikki uudet tai kunnostettavat pihat luonnonmukaisiksi.

Kestävyydsmurros lisää tarvetta huomioida ympäristövastuu, luonnon monimuotoisuus ja kestävä elämäntavan taidot osana varhaiskasvatusta, opetusta ja vapaa-ajan toimintaa. Tässä kestävyyskasvatuksen rooli osana sivistys- ja hyvinvointipalveluita on keskeinen, sillä se vahvistaa lasten ja nuorten valmiuksia toimia kestäväällä tavalla.

Teknologinen murros muuttaa oppimista, työtä ja palveluja

Tekoälyn nopea kehittyminen, digitalisaatio ja työelämän murros muuttavat osaamistarpeita ja tapoja tuottaa palveluita. Samanaikaisesti julkisen talouden kiristyminen edellyttää palvelujen vaikuttavuuden, tuottavuuden ja uudistumiskyvyn jatkuvaa vahvistamista.

Nurmijärvellä teknologinen kehitys näkyy erityisesti kasvatuksen, opetuksen ja oppimisen toimintaympäristössä. Tekoäly ja digitalisaatio muuttavat tapoja hankkia tietoa, oppia, opettaa ja arvioida oppimista sekä edellyttävät uudenlaisia digitaitoja niin lapsilta, nuorilta kuin henkilöstöltäkin. Kehitys haastaa tarkastelemaan myös sivistyksen perustehtävää uudesta näkökulmasta: tiedon tuottamisen ja hakemisen sijaan korostuvat kriittinen ajattelu, medialukutaito, tiedon arviointi sekä kyky hyödyntää teknologiaa vastuullisesti.

Teknologinen murros näkyy myös palvelujen järjestämisessä ja johtamisessa. Digitalisaatio ja tekoäly tarjoavat mahdollisuuksia kehittää palvelujen saavutettavuutta, tiedolla johtamista, hallinnollisia prosesseja ja henkilöstön työn sujuvuutta. Nurmijärvellä muutokseen on vastattu panostamalla henkilöstön tekoälyosaamiseen muun muassa Uudistuksen suunnannäyttäjät -muutosvalmennuksen kautta, jonka tavoitteena on vahvistaa henkilöstön valmiuksia hyödyntää tekoälyä omassa työssään ja osallistua palvelujen uudistamiseen.

Vaikka kouluttautuminen ja monipuolinen osaamisen vahvistaminen ovat keskeisiä edellytyksiä muutokseen vastaamisessa, teknologinen murros edellyttää myös jatkuvaa rakenteellista uudistumista. Tämän pohjalla ovat kyky tarkastella kriittisesti nykyisiä käytäntöjä, kehittää uusia toimintamalleja sekä arvioida jatkuvasti teknologisten ratkaisujen vaikutuksia toimialan palveluihin.

Henkilöstösuunnitelma

Uusi henkilöstö:

Opetustoimen asiantuntija 1.8.2027

Erityisopetuksen opettaja, 4 vakanssia koulutuspalveluihin 1.8.2027 alkaen, oppimisen tuen uudistus, ei määrärahaikutusta, neljän luokanopettajan viran nimikemuutoksella

Kieli- ja kulttuuriopettaja, 2 vakanssia koulutuspalveluihin 1.8.2027 alkaen, ei määrärahaikutusta

Varhaiskasvatuksen sosionomi, 2 vakanssia 1.1.2027 ja 5 vakanssia 1.8.2027 alkaen varhaiskasvatuspalveluihin varhaiskasvatuslain mukaisten kelpoisuuksien saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Lakkautetaan vastaava määrä lastenhoitajan vakansseja.

Lakkautettavat vakanssit:

Perusopetuksen rehtori 1.8.2027, Syrjälän ja Harjulan koulujen hallinnollinen yhdistäminen

Luokanopettaja 1.8.2027 alkaen

Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, 2 vakanssia 1.1.2027 ja 5 vakanssia 1.8.2027 alkaen varhaiskasvatuspalveluissa, varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisesti sosionomien määrää lisätään.

Toimitilahuoltaja 7 vakanssia 1.1.2027 alkaen, vuokratilamallin käyttöönotto ja aikaisemmin täyttämättä jääneet vakanssit.

Määräaikainen tehtävä

Museo-opas, Tykkitorni 3,5 kk:ta kesällä 2027

Määräaikaisuuden päättyminen

Kotoutumispalvelujen ohjaaja 1.1.2027 alkaen

Palveluverkkosuunnitelman toteutuminen talousarviossa

Palveluverkkosuunnitelma

Kunnassa on valmisteilla palveluverkkosuunnitelma, jonka valmistelussa huomioidaan väestöennuste, kiinteistöjen kunto, talous, tilat oppimisympäristöinä ja palvelujen tuottamisaikkoina sekä valmistuneet hankesuunnitelmat. Tavoitteena on, että pitkän aikavälin palveluverkkosuunnitelma vuoteen 2040 saakka tulee hyväksyttäväksi valtuuston vuoden 2027 alkupuolella kaikkien taajamien osalta.

Palveluverkkosuunnitelmaa toteutetaan vuosittain hyväksyttävän investointiohjelman kautta. Palveluverkkosuunnitelmaa päivitetään Suunta-asiakirjassa.

Investointiohjelman hankesuunnittelukaudella 2027 – 2029 on päiväkotien peruskorjauksia. Peruskorjattavina

ovat Sorvankaaren, Röykän, Tiiran ja Professorintien päiväkodit. Uudisrakennuksena alkaa hankesuunnittelukaudella 2027 – 2029 Viirinlaakson päiväkotitoiminta – koulu.

Koulujen osalta hankesuunnittelukaudella 2027 – 2029 valmistuu Urheilupuiston koulu. Nurmijärven yhteiskoulun ja lukion sekä Klaukkalan koulun osalta tehdään suunnittelu ja rakentaminen alkaa. Hankesuunnittelukaudella 2027 – 2029 tämän investointiohjelman mukaisesti aloitetaan Länsikaaren koulun peruskorjaus ja tehdään Harjulan koulun laajennus.

Hankesuunnittelukaudella 2027 – 2029 valmistuu uudet tilat Rajamäellä kirjastolle ja nuorisotilalle.

Tuleva palveluverkkosuunnitelma ja Kestävän kasvun ohjelma voi vaikuttaa investointiohjelman sisältöön ja aikatauluihin.

Hallinto- ja talouspalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	803 320	241 350	391 350	240 680	40 680	40 680
Toimintakulut	-1 444 814	-1 631 110	-1 631 110	-1 540 890	-1 563 490	-1 571 590
Toimintakate	-641 494	-1 389 760	-1 239 760	-1 300 210	-1 522 810	-1 530 910
Toimintakate/asukas	-14	-31	-27	-28	-33	-33

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
HTV 1						
Yhteensä	14	15	15	14	14	14

Kunnan muut työllisyyspalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-6 997 343	-7 608 000	-8 046 000	-7 838 000	-7 838 000	-7 838 000
Toimintakate	-6 997 343	-7 608 000	-8 046 000	-7 838 000	-7 838 000	-7 838 000
Toimintakate/asukas	-154	-167	-177	-171	-170	-169

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
HTV 1						
Yhteensä	0	0	0	0	0	0

Olenneiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palkankorotukset	42 000	
	Henkilöstökulut: sopeutukset ja määrällinen kotoutumisohjaja		88 000
	Kokouspalkkiot	30 000	
	Työllisyysalue		220 000
	ICT-palvelut ja kotoutumisen koulutuspalvelut		80 000
	Kunnan maksuosuus työttömyyskorvauksista	450 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueen hallinto- ja talouspalvelujen yksikkö tuottaa tukipalveluja toimialan muille tulosalueille. Yksikön asiantuntijat tarjoavat erilaisia tukipalveluja sivistys- ja hyvinvointitoimialalle.

Hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueeseen on kuulunut vuoden 2023 alusta alkaen kotoutumispalvelujen yksikkö. Vuoden 2025 alusta konsernipalveluiden elinvoimapaalveluista siirrettiin 1.1.2025 alkaen aikuisiin liitty-

vät kuntaan jääneet työllisyysasiat hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueen alle, ja muodostettiin kotoutumis- ja työllisyyspalveluiden yksikkö. Kotoutumispalvelut tarjoaa ohjaus- ja neuvontapalvelua kunnan kaikille maahanmuuttajille tuloperusteesta riippumatta Koto-infon neuvontapisteessä. Lisäksi kansainvälistä suojelua saaville ja heidän perheenjäsenilleen muodostuu asiakkuus kotoutumispalveluun kotoutumisajalle. Kotoutumispalveluissa palvellaan myös kunnassa asuvia ukrainalaisia.

Tulosalueen toiminnan painopistealueet

Hallinto- ja talouspalvelut

Hallinto- ja talouspalvelujen yksikön tehtäviä ovat erilaiset toimialan koordinointitehtävät: investoinnit, hankinnat, talousarviovalmistelu ja talousraportointi sekä tieto- ja viestintäteknologia. Tehtäväalueeseen kuuluvat myös koulukuljetukset, oppilashallintojärjestelmän ylläpito ja koordinointi sekä johdon tukitehtävät kaikille tulosalueille.

Kotoutumis- ja työllisyyspalvelut

Nurmijärven vieraskielisen väestön määrä jatkaa hidasta, tasaista kasvuaan. Viimeisimmän Tilastokeskuksen tilaston mukaan Nurmijärvellä oli vuoden 2025 lopussa yhteensä 3933 vieraskielistä kuntalaista, joka on hieman alle 9 % väestöstä. Kasvua vuodesta 2024 vuoteen 2025 oli siten noin 285 henkilöä. Työperäinen maahan muutto on Nurmijärven kunnassa edelleen yleisin kuntaan muuton syy.

Vuonna 2027 on odotettavissa että laskennallisten korvausten piirissä olevien kuntalaisten määrä kääntyy varsinakin vuoden loppua kohti jyrkkään laskuun. Tämä selittyy tilapäistä suojelua saaneiden kuntalaisten kuntakorvausajan päättymisestä. On myös mahdollista, että vaikka vuosi 2027 on kunnassa taas kiintiöpakolaisten vastaanottovuosi, kuntaan ei välttämättä osoiteta kiintiöpakolaisia. Tämä johtuu siitä, että kiintiöpakolaisten määrää on vähennetty valtakunnallisella tasolla alle puoleen aiemmista vastaanottovuosista, koko kiintiön ollessa nyt 500.

Kotoutumislakia muutetaan vuoden 2027 alusta. Sen oleellisimpina muutoksina ovat mm. lain painopisteen siirtyminen velvoittavampaan kotoutumiseen. Myös koulutusten kokonaisuutta uudistetaan ja rahoitusta kootaan yhteen kanavaan. Luku- ja kirjoitustaidon kou-

Hallinto- ja talouspalvelujen yksikkö vastaa myös toimialan kahden lautakunnan, sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan, hallinnollisista valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävistä.

lutuksen järjestäminen siirtyy työllisyyspalveluiden vastuulle. Kotoutumisen palvelujen sääntelyä ylipäätään kevennetään ja sen rahoitusta leikataan.

Kotoutumis- ja työllisyyspalvelujen yksikköön on edelleen vuonna 2027 keskitetty yhteistyö ja yhdyspintatyö Keski-Uudenmaan TE-palvelujen kanssa. Kotoutumis- ja työllisyyspalvelussa ei ole työllisyyden edistämiseen suoraa asiakastyötä tekevää henkilökuntaa. Kunta hankki keväällä 2026 jatkopilottina työvalmennuspalvelua ostopalveluna ja sitä tarjotaan kunnassa työttömille työnhakijoille ilmaiseksi huhti-syyskuun 2026 aikana. Kunta neuvottelee näiden ns. vapaaehtoisten valmennuspalvelujen jatkamisen ja järjestämisen vaihtoehtoja vuodelle 2027 Keski-Uudenmaan TE-palveluiden kanssa.

Toiminnan painopistealueet

- Yhteistyö TE-palvelujen kanssa erityisesti siirryttäessä aiheuttamisperusteiseen kuntalaskutukseen vuonna 2027 eri asiakassegmenttien palvelujen sujuvoittamiseksi.
- Työvalmennuspalvelujen järjestämisen jatkosuunnittelu yhteistyössä TE-palvelujen kanssa.

- Kotoutumislain muutosten myötä tarvittavat järjestelyt kotoutumista tukevissa palveluissa, erityisesti varautuminen laskennallisten korvausten muutosten myötä vahvempaan matalan kynnyksen neuvontaan samalla, kun laskennallisten kuntakorvausten piirissä olevien määrä vähenee.

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP2025	TPE2026	TA2027
Hallinto- ja talouspalvelut			
Hallinto- ja talouspalvelut			
Henkilöstömäärä/HTV1	10	10	10
Kotoutumis- ja työllisyyspalvelut			
Henkilöstömäärä/HTV1	5	5	4
Ely-keskuksen korvauksen piirissä olevien henkilöiden määrä keskimäärin/kk	172	130	66
Asiakaskontaktien määrä	2 403	2 000	1 100

Kunnan muut työllisyyspalvelut

Kotoutumis- ja työllisyyspalvelujen toiminnasta on erotettu omaksi tulosalueekseen kustannukset, jotka muodostuvat Järvenpään kaupungille maksettavasta jyviteytystä kuntaosuudesta TE-palvelujen järjestämiseksi sekä Kelalle maksettavat työmarkkinaosuudet työttömistä työnhakijoista eli ns. sakkomaksut. Vaikka Suomen talous osoittaa elpymisen merkkejä, voidaan kuitenkin arvioida, että sen vaikutukset työllisyyden lisääntymiseen kunnassa näkyvät pidemmällä aikavälillä, kuin välittömästi vuonna 2027. Yhtenä haasteena Nurmijärvellä on avointen työpaikkojen määrä. Yhtenä selittäjänä tekijänä tässä kokonaisuudessa on ns. piilotyöpaikkojen lisääntyminen varsinkin tilanteessa, jossa työnhakijoilla on työnhakuvelvoite.

Tulosalueen kokonaisbudjetti vuodelle 2027 on yhteensä 7 838 000 €. Tästä määrästä Järvenpäälle maksettava osuus palveluiden järjestämisestä on 3 368 000 €. Vuonna 2027 siirrytään osittaiseen aiheuttamisperusteiseen maksatukseen toteutuneista TE-palveluista Järvenpään kaupungille. Tämän ennustetaan vähentävän kunnan maksuosuutta Järvenpään kaupungille 220 000 €:lla suhteessa vuoteen 2026. Kunnan rahoitusosuus työttömyysturvasta Kelalle arvioidaan olevan vuonna 2027 yhteensä 4 470 000 €.

Koulutuspalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	1 977 287	1 693 090	1 693 090	1 643 090	1 643 090	1 643 090
Toimintakulut	-65 709 620	-66 987 120	-67 637 120	-69 498 950	-70 313 550	-70 497 750
Toimintakate	-63 732 333	-65 294 030	-65 944 030	-67 855 860	-68 670 460	-68 854 660
Toimintakate/asukas	-1 405	-1 433	-1 447	-1 479	-1 486	-1 481

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Kotikuntakorvaukset sijoitetuista oppilaista		50 000
	Muut toimintatuotot (vakuutuskorvauksen poisto)		30 000
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	palkankorotukset ja säästövapaajaksoituksen purku	1 887 000	
	TA25:ssä olleiden toteutumattomien leikkausten palautus	95 000	
	Henkilöstökorvausten pieneneminen	150 000	
	Vakanssimuutokset		22 000
	Kotikuntakorvausmenot		90 000
	Sisäiset siivous- ja ruokapalvelukustannukset, Aleksia	226 000	
	Sisäiset vuokrat	186 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Koulutuspalvelut vastaa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Sen tehtäviin kuuluu myös vapaan sivistystyön edistäminen. Palvelut tuotetaan laadukkaasti ja kustannustietoisesti.

Koulutuspalveluiden lukuvuosien 2024–2027 strategiseksi suunnaksi eli keihäänkärjeksi on valittu hyvinvointi. Tavoitteena on näiden kolmen lukuvuoden aikana rakentaa ja kehittää lasten ja nuorten hyvinvointia edistävä toimintakulttuuri, jolla lisätään oppilaiden kouluihityvyyttä, parannetaan oppimistuloksia ja ehkäistään koulupoissaoloja sekä syrjäytymistä. Tulosalueella määritellyn strategisen suunnan avulla johdetaan tulosalueen yksiköt kohdentamaan omat yksikkökohtaiset tavoitteensa hyvinvointi-keihäänkärjen mukaiseksi. Kuntastrategian ja opetussuunnitelman muutosten myötä keskeisiksi tavoitteiksi nousevat myös lukutaidon sekä liikunnallisen elämäntavan edistäminen.

Oppimisen tuen uudistus astui voimaan 1.8.2025. Opetuksen järjestäjän tulee lukuvuosittain varata ryhmäkohtaisten tutkimuotojen toteuttamiseen yhteensä vähintään 0,122 h/oppias/vk. Tuen rakenteiden vahvista-

miseksi perustetaan 4 uutta erityisopettajan virkaa ja samalla lakkautetaan luokanopettajan virkoja oppilasmäärän vähenemisen myötä.

Lisäksi esitetään koulutuspalveluiden asiantuntijan sekä kahden kieli- ja kulttuuriopettajan viran perustamista 1.8.2027 alkaen. Samalla lakkautetaan perusopetuksen rehtorin virka 1.8.2027 alkaen Harjulan ja Syrjälän koulujen yhdistyessä. Neljän erityisopettajan sekä kahden kieli- ja kulttuuriopettajan virkojen edellyttämät tunnit katetaan perusopetuksen tuntikehyksestä, joten muutokset ei lisää opetustuntien määrää kunnassa.

Koulutuspalveluiden palveluverkko uudistuu tulevina vuosina, kun investointiohjelmaan sisältyvät koulurakennushankkeet lähtevät toteutumaan. Vuonna 2027 käynnistyy Urheilupuiston koulun uuden koulurakennuksen rakentaminen.

Toiminnan painopistealueet

- Oppilaiden, opiskelijoiden ja henkilökunnan hyvinvoinnin tukeminen
- Oppimisen tuen uudistuksen kehittäminen ja jalkauttaminen
- Oppilaaksi ottamisen periaatteiden kehittäminen

- Esiopetuksen ja perusopetuksen tiivistetyn yhteistyön edelleen kehittäminen
- Hyvää liikkeellä kokonaisuuden kehittäminen
- Lukiokoulutuksen kehittäminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Koulutuspalvelut			
Perusopetuksen oppilasmäärä	5 414	5 385	5 303
Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä	310	320	320
Henkilöstömäärä/HTV1	635	650	646
Koulukuljetusten menot*	2 958 714	3 128 540	3 128 540
Koulukuljetusetuusoppilaiden lkm. 20.9.	1 335	1 240	1 210

* Luvut sisältävät myös varhaiskasvatukseen kirjatut esiopetuksen kuljetuskulut

Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillisavustukset

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	1 179 530	982 000	830 000	422 000	422 000	422 000
Toimintakulut	-1 464 251	-1 362 000	-1 150 000	-821 000	-821 000	-821 000
Toimintakate	-284 722	-380 000	-320 000	-399 000	-399 000	-399 000
Toimintakate/asukas	-6	-8	-7	-9	-9	-9
HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	29	30	29	22	22	22

Vuonna 2027 koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluissa jatkuvat seuraavat, vuonna 2026 tai sitä aikaisemmin alkaneet valtion erityisavustukset:

Tasan varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus	Opetus- ja kulttuuriministeriö	1 728 000 € (2024–2027)
Nurmijärvi harrastaa vol. 7	Lupa- ja valvontavirasto	115 000 € (2026–2027)
Hyvää liikkeellä 3.	Lupa- ja valvontavirasto	77 000 € (2026–2027)
Yhtenäinen polku suomen kielen oppimiseen	Opetushallitus	71 014 € (2026–2027)
Paremmän työpäivän ilmiö	Kuntien työeläkevakuuttaja	65 000 € (2026–2027)

Lisäksi Nurmijärvi on mukana seuraavissa hankkeissa koordinoivana tahona yhdessä kolmen muun kunnan (Vihti, Hyvinkää ja Tuusula) kanssa:

Kielisaareke	Svenska kulturfonden	30 000 € (2026–2028)
--------------	----------------------	----------------------

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	2 066 851	1 807 600	1 807 600	1 792 600	1 792 600	1 792 600
Toimintakulut	-42 738 642	-44 489 570	-45 204 570	-48 379 620	-49 216 220	-49 650 820
Toimintakate	-40 671 791	-42 681 970	-43 396 970	-46 587 020	-47 423 620	-47 858 220
Toimintakate/asukas	-897	-937	-952	-1 015	-1 026	-1 029
HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	553	560	558	550	550	550

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut		15 000
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Palkankorotukset ja säästövapaajaksotuksen purku	1 295 000	
	Henkilöstökorvausten pieneneminen	140 000	
	Tasopalkkajärjestelmän mukaiset palkankorotukset ja tasolisät sekä kelpoisuuskoulutuksien vaikutus palkkakustannuksiin	455 000	
	Varhaiskasvatuslain mukaiset vakanssimuutokset	81 000	
	Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien vakanssien lakauttaminen (NUUKA)		69 000
	Toimitilahuoltajien väheneminen vuokramallin käyttöönoton myötä		69 000
	Varhaiskasvatuksen asiantuntija	34 000	
	Muut kulut		
	Varhaiskasvatuksen palvelusetelikulujen kasvu indeksikorotuksen sekä lisääntyvän palvelutuotannon takia	336 000	
	Kotikuntakorvaukset sijoitetuista lapsista	20 000	
	Sisäiset siivous- ja ruokapalvelukustannukset, Aleksia	72 000	
	Asiantuntijapalvelut, painatukset, ilmoitukset ja yhteistoimintaosuudet		11 000
	Kotihoidon tuen, yksityisen hoidon tuen sekä niiden kuntalisien ja muiden lakisääteisten avustusten kulut		191 000
	Unipussien vuokra	27 000	
	Sisäiset vuokrat	1 753 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Varhaiskasvatuspalveluiden tehtävänä on järjestää lapsille laadukkaita, turvallisia ja yhdenvertaisia varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluja sekä tukea lasten kasvua, oppimista ja hyvinvointia yhteistyössä huoltajien kanssa. Palveluja tuotetaan kunnallisena toimintana sekä yksityisenä varhaiskasvatuksena palvelusetelin sekä yksityisen hoidon tuen ja sen kuntalisän avulla. Lisäksi tulosalue vastaa lasten kotihoitoa ja siihen liittyvän kuntalisän järjestämisestä.

Vuonna 2027 varhaiskasvatuspalveluiden toimintaympäristöön vaikuttavat erityisesti lasten palvelutarpeiden muutokset, yksityisen palvelutuotannon vakiintunut asema osana kunnan palvelukokonaisuutta sekä henkilöstön saatavuuteen ja osaamiseen liittyvät vaatimukset. Palvelujen suunnittelussa korostuvat palvelutarpeen ennakointi, palveluverkon suunnitelmallinen kehittäminen, taloudellisesti kestävä palvelutuotanto sekä riittävien ja tarkoituksenmukaisten varhaiskasvatuspaikkojen turvaaminen eri puolilla kuntaa.

Toiminnan kehittämisessä painottuvat varhaiskasvatuksen laadun, laadunhallinnan, arvioinnin ja tiedolla johtamisen vahvistaminen. Samanaikaisesti jatketaan henkilöstön työhyvinvointia, työssä jaksamista ja osaamisen kehittämistä tukevia toimenpiteitä. Tavoitteena on vahvistaa varhaiskasvatuspalveluiden veto- ja pitovoimaa sekä turvata osaavan henkilöstön saatavuus muuttuvassa toimintaympäristössä.

Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisesti varhaiskasvatuksen opettajien ja / tai varhaiskasvatuksen sosionomien määrää tulee lisätä niin, että vuonna 2030 päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. Henkilöstösuunnitelmassa esitetään vuodelle 2027 yhteensä seitsemän (7) nykyisen varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakanssin lakkauttamista ja avaamista varhaiskasvatuksen sosionomin vakansseina.

Kunnan strategian toimeenpano kytketään vuonna 2027 entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen arkeen. Strategian tavoitteita viedään osaksi lasten päivittäisiä kokemuksia, toimintaympäristöjä ja henkilöstön johtamaa pedagogista toimintaa. Toimipaikoissa henkilöstö perehtyy esihenkilöiden johdolla varhaiskasvatus-

palveluita koskeviin tavoitteisiin ja sopii, miten ne näkyvät säännöllisesti toiminnan suunnittelussa, oppimisympäristöissä ja lasten arjessa.

Strategian toimeenpanoa konkretisoivat erityisesti Liikkuvin varhaiskasvatus ja Lukeva varhaiskasvatus -kokonaisuudet. Arjen tavoitteena on, että jokaisella lapsella on päivittäin mahdollisuuksia sykkettä nostattavaan liikumiseen, liikkumisen iloon ja toiminnalliseen oppimiseen sekä säännöllisiin lukuhetkiin, monilukutaidon kehittymiseen ja lukemiseen innostaviin oppimisympäristöihin. Toimipaikoissa vahvistetaan olemassa olevia hyviä käytäntöjä, hyödynnetään käytössä olevia välineitä ja kehitetään oppimisympäristöjä liikkumista ja lukemista tukeviksi.

Yhteiset toimintatavat ja seurannan välineet tukevat strategian jalkauttamista. Liikkumisen ja lukemisen mittarit otetaan käyttöön kaikissa varhaiskasvatuspalveluiden toimipaikoissa seurannan, arvioinnin ja yhteisen oppimisen tueksi. Huoltajien osallisuutta vahvistetaan erityisesti lasten lukuinnon lisäämisessä esimerkiksi kirjastoyhteistyötä, yhteistyökuvauksia ja eteiskirjastomallia kehittämällä.

Vuonna 2027 jatketaan oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanoa esiopetuksessa ja vakiinnutetaan uusia toimintamalleja arjen rakenteisiin. Samalla vahvistetaan esi- ja perusopetuksen välistä yhteistyötä lasten eheän oppimisenpolun tukemiseksi. Tavoitteena on varmistaa oikea-aikainen tuki lasten yksilöllisiin tarpeisiin sekä edistää sujuvia siirtymiä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja edelleen perusopetukseen.

Varhaiskasvatuspalveluissa seurataan systemaattisesti toiminnan laatua, vaikuttavuutta ja kustannuskehitystä. Arviointi- ja seurantatietoa hyödynnetään toiminnan jatkuvassa kehittämisessä, johtamisessa ja resurssien kohdentamisessa. Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille laadukkaita palveluja vastuullisesti, taloudellisesti kestävästi ja lapsen etua edistävällä tavalla.

Toiminnan painopistealueet

- Varhaiskasvatuksen laadun, laadunhallinnan, arvioinnin ja tiedolla johtamisen kehittäminen
- Henkilöstön työolosuhteiden, osaamisen ja työhyvinvoinnin vahvistaminen veto- ja pitovoiman tukemiseksi

- Kunnan strategian toimeenpanon vahvistaminen osana toimipaikkojen suunnittelua, oppimisympäristöjä ja lasten päivittäistä arkea
- Palveluverkon ja palvelutarpeen ennakointi taloudellisesti kestävä ja saavutettavan palvelutuotannon turvaamiseksi
- Oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanon jatkaminen esiopetuksessa sekä esi- ja perusopetuksen yhteistyön vahvistaminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Varhaiskasvatuspalvelut			
Henkilöstömäärä/HTV1 kunnallinen varhaiskasvatus	552	558	550
Esiopetusikäisten lasten lukumäärä	526	504	544
Kunnalliseen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	1 716	1 665	1 680
Palvelusetelillä järjestettyyn varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	716	740	745
Yksityisen hoidon tuella varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	35	38	35
Kunnallisten päiväkotiyksiköiden lukumäärä	25	25	25
Yksityisten päiväkotien lukumäärä	11	11	11

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	198 523	168 070	168 070	173 070	173 070	173 070
Toimintakulut	-3 934 946	-3 931 610	-3 931 610	-4 100 100	-4 191 600	-4 173 600
Toimintakate	-3 736 424	-3 763 540	-3 763 540	-3 927 030	-4 018 530	-4 000 530
Toimintakate/asukas	-82	-83	-83	-86	-87	-86
HTV 1	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Yhteensä	44	44	44	44	44	44

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Tykkitorin pääsymaksut	5 000	
Menot			
	Palkankorotukset	87 000	
	Tykkitorin henkilöstö- ja muut kulut	12 000	

	ICT-palvelut	25 000	
	Sisäiset siivouskustannukset, Aleksia	5 000	
	Muut sisäiset palvelut (sis. ICT)	3 000	
	Sisäiset vuokrat	59 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Nurmijärven kunnan ”Kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelma” hyväksyttiin kesäkuussa 2023, ja se linjaa kirjasto- ja kulttuuripalvelujen toimintaa. Myös matkailu- ja tapahtumaohjelmissa on tulosaluetta koskevia tavoitteita, joiden toteutumisesta edistetään seuraavien vuosien aikana. Ohjelma päivitetään.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tulosalue koostuu kolmesta yksiköstä: kirjastosta, kulttuuripalveluista ja museosta.

Kirjaston tehtävänä on kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen. Kirjasto tukee elinikäistä oppimista ja kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia tietojen ja taitojen kehittämiseen tarjoamalla asiakkaille monipuoliset ja uudistuvat kokoelmat. Kirjaston tehtävänä on myös tukea demokratiaa ja sananvapautta. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta sekä tukee osallisuutta järjestämällä maksutonta toimintaa ja tapahtumia.

Kirjasto aktivoi ja osallistaa yhdistyksiä ja kuntalaisia järjestämään tapahtumia ja toimintaa kirjaston tiloissa ja tukee näin osaltaan yhteisöllisyyttä. Kirjasto tarjoaa tilat ja osallistuu tiedottamiseen omissa kanavissaan.

Kirjastojen pedagogista toimintaa kehitetään jatkuvasti. Lukutaitotyöhön panostetaan kaikissa ikäryhmissä. Kansallisesti on tunnistettu kolme ryhmää, joiden lukutaitoon tulee erityisesti panostaa: lapset ja nuoret, kahden kulttuurin väestö sekä vähän koulutetut miehet. Taito lukea erilaisia tekstejä ja ymmärtää lukemaansa sekä erottaa oikea tieto väärästä on sujuvan arjen edellytys. Lukutaidottomuus eri muodoissaan yleistyy koko ajan. Kirjasto toimii myös digituen antajana ja medialukutaidon edistäjänä. Perinteisen digituen rinnalle nousee myös arjen tekoälytaidoissa opastaminen.

Kirjasto on aloittanut maahanmuuttajille suunnattujen palvelujen kehittämisen yhdessä kokoutumispalvelujen kanssa. Kirjaston voi tukea maahanmuuttajia arjessa mm. tarjoamalla maksuttoman asiointimahdollisuuden tietokoneilla, antamalla digitukea ja tuke-
malla suomen kielen opinnoissa.

Kirjastolla on toimivat tilat kirkonkylällä ja Klaukka-
lassa. Rajamäen kirjasto saa toivottavasti uudet tilat viimeistään vuonna 2029. Kirjastoauto Oiva hankittiin kymmenen vuotta sitten. Kirjastoauton merkitys Nurmijärvellä on suuri nimenomaan lasten ja nuorten lu-
kuinnon ja -taidon kasvattajana.

Uusi kirjastojärjestelmä hankintaan vuonna 2028. Ny-
kyinen kirjastojärjestelmä on puutteellinen ja vaikeut-
taa jokapäiväistä työtä. Lähivuosina siirrytään kuvai-
lussa uuteen formaattiin, jota nykyinen järjestelmä ei
tue.

Kulttuuripalvelujen tehtävänä on järjestää kulttuuri-
toimintaa sekä edistää kulttuurin ja taiteen yhdenver-
taista saatavuutta ja monipuolista käyttöä. Kulttuuri-
palvelut järjestää tapahtumia ja näyttelyitä, vastaa
kunnan taidekokoelmasta ja koordinoi kulttuuriavus-
tusten jakamista. Lisäksi kulttuuripalvelut tekee yh-
teistyötä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa,
sekä välittää tietoa kulttuuritapahtumista- ja harras-
tuksista Nurmijärvellä.

Taidehankintoja tehdään uusien tilojen, kuten päivä-
kotien ja koulujen, rakentamisen yhteydessä. Lisäksi
taidetta voidaan hankkia perusparannusten yhtey-
dessä, sekä pidempiaikaisia väistötiloja käyttöön otet-
taessa. Taide viimeistelee tilat lisäämällä niiden viih-
tyvyyttä ja parantamalla siten rakennetun ympäristön
laatua. Taidehankinnat palvelevat päiväkodeissa ja
kouluissa myös sivistys- ja kasvatustehtävää tarjoa-
malla lapsille ja nuorille tasa-arvoisesti mahdollisuu-
den päästä ammattitaiteen äärelle. Kulttuuripalvelut
osallistuu Urheilupuiston koulun ja muiden mahdollis-
ten kohteiden taidehankintojen tekemiseen, ja to-
teuttaa tai edistää yhteisöllisiä taideprojekteja kun-
nassa. Taidekokoelman teoksia huolletaan ja uudel-
leen sijoitetaan vuosittain mahdollisuuksien mukaan.

Kulttuuripalvelut tekee pitkäjänteisesti työtä Taabo-
rinvuoren ja Monikkosalin tunnettuuden lisäämiseksi
suuntaamalla markkinointia uusilla tavoilla. Kehittä-
mistyötä Taaborinvuoren sisältöjen ja tapahtumakar-
tan päivittämiseksi tehdään yhteistyössä museon ja
tapahtumajärjestäjien kanssa. Väestön ikääntyessä
Taaborinvuoren saavutettavuuteen liittyvät haasteet
ovat nousseet esille. Myös alueen kunnossapito vaa-
tii huomiota, sillä kesäteatterin katos ja katsomora-

kenteet ovat tulossa käyttöikänsä päähän. Monikkosalissa jatketaan ns. kaupallisten tuotantojen kohdalla siirtymistä omista tuotannoista yhteistuotantoihin ja panostetaan tilan markkinointiin yrityksille. Epäkaupallisten, pienempien yleisöjen tapahtumien järjestämisen organisoimisessa etsitään yhteistyökumppaneita erityisesti paikallisten toimijoiden joukosta.

Museon perustehtävänä on kerätä, tallentaa, tutkia ja esitellä Nurmijärven menneisyyteen liittyvää materiaalia. Museo toimii kunnassa asiantuntijana kulttuuriperintöalaaan liittyvissä kysymyksissä ja tehtävissä. Museo tekee yleisötyötä ja toteuttaa kulttuurikasvatusta, jonka tavoitteena on vahvistaa lähiympäristön ja paikallishistorian tuntemusta.

Aineistojen digitointi ja esille saattaminen on museoissa entistä tärkeämpi väylä jakaa tietoa kulttuuriperinnöstä. Se edistää saavutettavuutta, vuorovaikutusta ja tasa-arvoa. Nurmijärven museossa kokoelmien suunnitelmallinen digitointi on tärkeä osa kokoelmatyötä.

Asiakkaiden tarpeet ovat entistä yksilöllisempiä ja palveluilta odotetaan suurempaa valinnanvapautta. Museossa pyritään tuottamaan kohdennettuja sisältöjä eri käyttäjäryhmille, myös museotilojen ulkopuolelle. Tässä käytetään hyväksi digitoituja kokoelmia, verkoon tuotettuja aineistoja ja vierailuja kouluissa, päiväkodeissa ja ikäihmisten kohtaamispaikoissa.

Museon toiminnassa huomioidaan museon pitkän tähtäimen toimintasuunnitelman ja kulttuuriohjelman linjaukset ja tavoitteet. Tulevien vuosien painopisteitä ovat kokoelmatyöhön liittyvän vapaaehtoistyön sekä tapahtumatoiminnan kehittäminen. Tykkitornin näyttelyn valmistumisen jälkeen (kesä 2027) jatketaan digitaalisen aineiston tuottamista alueen sotahistoriaan liittyviin kohteisiin ja kehitetään toimintaa yhdessä kunnan matkailun kanssa.

Toiminnan painopistealueet

- Kirjaston roolin vahvistaminen keskustelevan demokratian kohtaamispaikkana ja medialukutaidon vahvistajana.
- Lukutaitotyön kehittäminen kunnan strategian ja Kansallisen lukutaitostrategian mukaisesti
- Kulttuurihyvinvointi osana kunnan hyvinvointityötä
- Osaamisen suunnitelmallisempi kehittäminen
- Yhteistyön kehittäminen kotoutumis- ja työllisyyspalvelujen kanssa
- Taidehankinnat uusiin ja perusparannettaviin tiloihin sekä väistötiloihin
- Taaborinvuoren alueen ja sisältöjen kehittäminen
- Yhteisölliset taideprojektit
- Museon valokuvakokoelmätietojen täydentämiseen liittyvän vapaaehtoistoiminnan kehittäminen
- Museon tapahtumatoiminnan kehittäminen.
- Tykkitorneihin liittyvän toiminnan kehittäminen ja alueen sotahistoriaan liittyvän digitaalisen aineiston lisääminen.

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut			
Kirjastojen kävijämäärä	333 109	325 000	325 000
Kävijät kulttuuripalveluiden tapahtumissa ja näyttelyissä	20 222	17 000	17 000
Kävijät museon näyttelyissä ja tapahtumissa	15 918	13 500	16 000
Pedagogiseen toimintaan osallistuneet	9 645	9 200	8 900
Kirjastojen lainaus	767 756	770 000	750 000
Kulttuuriavustuskohteet	29	29	29
Museon digitoidun aineiston määrä	34 522	32 300	35 000
Digitaalisten palveluiden vierailut	830 108	830 000	830 000

Nuorisopalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	520 761	538 500	538 500	542 500	542 500	542 500
Toimintakulut	-3 119 370	-3 071 870	-3 092 870	-3 271 470	-3 307 370	-3 320 270
Toimintakate	-2 598 609	-2 533 370	-2 554 370	-2 728 970	-2 764 870	-2 777 770
 Toimintakate/asukas	 -57	 -56	 -56	 -59	 -60	 -60
	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
HTV 1						
Yhteensä	37	32	34	32	32	32

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Tuet ja avustukset: kerho- ja päiväleiritoiminnan avustus	4 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palkankorotukset	67 000	
	Sisäiset siivouskustannukset, Aleksia	3 000	
	Sisäiset ICT-kulut	5 000	
	Röykän nuorisotilan kalusteet	6 000	
	Kiven kerhon ateria- ym. kulut ja vuokra-avustus		4 000
	Sisäiset vuokrat ja vuokran korjaus	123 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Nuorisotyössä keskeistä on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Nuorisotyö tukee nuorten kasvua, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvien tietojen ja taitojen oppimista. Lisäksi nuorisotyössä tuetaan nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistetään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja nuorten oikeuksien toteutumista sekä parannetaan nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisopalveluiden toimintamuodot ja -periaatteet tukevat nuorisolain hengen toteuttamista. Nuorisotyössä painottuvat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö.

Nuorisopalveluissa on kolme tulossyksikköä: Monikko,

alueellinen nuorisotyö ja kohdennettu nuorisotyö. Alueelliseen nuorisotyöhön sisältyvät nuorisotilat, erityisnuorisotyö, leiri- ja lomatoiminta, nuorisovaltuuston toiminta, ennaltaehkäisevä päihdetyö, nuorten osallisuus sekä koulunuorisotyö. Kohdennettuun nuorisotyöhön kuuluvat etsivä nuorisotyö, Ohjaamo ja nuorten paja. Lisäksi nuorisopalvelut vastaa kunnan aamu- ja iltapäivätoiminnasta.

Alueellisessa nuorisotyössä vahvistetaan alle 18-vuotiaiden nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä tuetaan mielekkään ja turvallisen vapaaajan mahdollisuuksia. Toimintaa kehitetään nuorten tarpeiden, palautteen ja alueellisesti havaittujen ilmiöiden pohjalta. Painopisteenä ovat nuorille suunnattujen toimintamuotojen kehittäminen ja koulussa tehtävän työn selkeyttäminen.

Vanhemmuden tukemista vahvistetaan kehittämällä nuorisopalveluiden ja huoltajien välistä yhteistyötä

sekä lisäämällä huoltajille suunnattua tietoa nuorten kasvuun, hyvinvointiin ja arkeen liittyvistä ajankohtaisista ilmiöistä. Huoltajayhteistyötä toteutetaan muun muassa nuorisotilakortin kautta tapahtuvan yhteydenpidon avulla. Toimintakaudella pilotoidaan myös nuorten vanhemmille suunnattua pienryhmätoimintaa, jonka tavoitteena on vahvistaa huoltajien mahdollisuuksia saada vertaistukea, ajankohtaista tietoa sekä tukea oman nuoren kasvun ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Kohdennetun nuorisotyön kokonaisuutta kehitetään tietoperustaisesti nuorten ja nuorten aikuisten tarpeisiin vastaavaksi. Kehittämisessä hyödynnetään palveluista saatavaa tietoa, asiakaskokemuksia ja yhteistyöverkostoista nousevia havaintoja.

Moniammatillista yhteistyötä vahvistetaan poliisin, Keusoten eri toimijoiden, kunnan muiden palveluiden sekä järjestöjen kanssa. Yhteistyön tavoitteena on tunnistaa nuorten hyvinvointiin, turvallisuuteen ja arjen sujuvuuteen liittyviä ilmiöitä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Keskeistä on säännöllinen tiedonvaihto ja yhteistyön rakenteiden vahvistaminen.

Nuoret tuodaan esille viestinnässä myönteisellä tavalla, ja nuoruus elämänvaiheena nähdään arvokkaana. Nuorisopalvelut nostavat tulevalle talousarviokaudella esille nuoruuteen liittyviä teemoja ja järjestävät tilaisuuksia, joissa on mahdollisuus puhua nuoruuteen liittyvistä ilmiöistä. Nurmijärven nuorisopalvelut on aktiivisesti mukana niin alueellisissa kuin valtakunnallisissa verkostoissa.

Toiminnan painopisteet

- Alle 18-vuotiaiden toimintamuotojen kehittäminen
- Nuorten ja nuorten aikuisten vanhemmuuden tukeminen
- Nuorten ja nuorisotyön esille tuominen myönteisessä valossa
- Koulussa tehtävän nuorisotyön kirkastaminen
- Kohdennetun nuorisotyön kokonaisuuden kehittämisen vastaamaan nuorten aikuisten tarpeisiin
- Moniammatillisen työn vahvistaminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Nuorisopalvelut			
Iltapäivätoiminta: lasten lkm yhteensä / kunnan omassa toiminnassa (laskentapäivänä)	271/93	270/120	270/120
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	240	240	240
Monikkosali: tilaisuudet/käyntikerrat	269/31818	260/26 000	260/28 000

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
Toimintatuotot	118 551	164 500	145 500	139 500	139 500	139 500
Toimintakulut	-953 350	-1 281 770	-1 281 770	-1 325 540	-1 335 540	-1 339 040
Toimintakate	-834 800	-1 117 270	-1 136 270	-1 186 040	-1 196 040	-1 199 540
Toimintakate/asukas	-18	-25	-25	-26	-26	-26

	TP 2025	TA 2026	TPE 2026	TA 2027	2028	2029
HTV 1						
Yhteensä	8	8	8	8	8	8

Olennaiset muutokset vuonna 2027 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin (muutokset verrattuna TA2026-lukuihin)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Hankerahoituksen pieneneminen		25 000
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Palkankorotukset	17 000	
	Liikuntaseurojen yhteistyö		2 000
	Sisäiset siivouskustannukset, Aleksia		15 000
	Sisäiset vuokrat	48 000	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut koostuvat kahdesta tulosyksiköstä; liikuntapalveluista ja hyvinvoinnin edistämisestä.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut vastaavat kuntalaisille tarjottavien monipuolisten, laadukkaiden, kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla tapahtuvien, ennaltaehkäisevien ohjatun liikunta- ja kurssitoiminnan toteuttamisesta. Lisäksi liikuntapalvelut vastaavat liikunta-avustuksien valmistelusta hyvinvointilautakunnalle, liikuntasalien vuorojen organisoinnista sekä yleisestä kuntalaisten liikuntamahdollisuuksien kehittämisestä erillishankkeiden keinoin.

Liikuntapalveluiden toiminnan painopistealueet

Liikuntapalveluiden pääpaino on ennaltaehkäisevässä ja toimintakykyä lisäävässä ohjatussa liikunnassa, joka tapahtuu kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla. Liikunnan suunnittelussa ja toteutuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin, yksityisten toimijoiden, Nurmijärvi opiston ja hyvinvointialueen kanssa. Toiminta on suunnattu ja kohdennettu terveytensä kannalta liian vähän liikkuville tai liikuntaa aloittaville kunta-

liikunta- ja hyvinvointipalvelut hallinnoivat myös Rajamäen kylätaloa ja Rajamäen koulun liikuntasalia ja niiden tilavarauksia.

Liikuntapalveluiden keskeisin tehtävä on edistää kuntaalaisten mahdollisuuksia aktiiviseen arkeen ja liikunnalliseen elämäntapaan. Liikuntapalveluiden toimintaympäristönä toimivat monipuoliset kunnan sisä- ja ulkoliikuntapaikat, yhdistys- ja seurayhteistyö, yksityinen sektori sekä kunnan monipuolinen luonto, jotka mahdollistavat kuntalaisille on monipuolisen liikunnan ja urheilun harastamiseen.

laisille. Moniammatillisessa yhteistyössä pyritään kehittämään yhteisiä, kohdennettuja palveluketjuja niille, jotka eivät liikunta terveytensä kannalta riittävästi.

Toiminnan painopisteinä ovat:

- Hyte-yhteistyön ja verkoston kehittäminen kunnassa toimivien urheiluseurojen, yhdistyksien, yksityisten toimijoiden ja opistojen kanssa

- Lapsiperheiden arjen ja yhdessä tekemisen tukeminen perheliikunnan keinoin osana kohtaamispaikkatyötä
- Ikäihmisten toimintakykyä ja yhteisöllisyyttä edistävien liikuntapalveluiden kehittäminen
- Nuorten aikuisten arjen tukeminen liikunnan keinoin yhteistyössä mm. puolustusvoimien kutsuntojen ja Ohjaamo-palvelun kanssa
- Liikuntapaikkojen ja koulujen liikuntatilojen suunnitteluun osallistuminen asiantuntijaroolissa

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistäminen –yksikkö vastaa kunnan hyvinvointityön koordinoinnista elinkaariajattelulla, kunnan hyvinvointikertomuksen sekä lasten ja nuorten hyvinvointi –suunnitelman valmistelusta ja arvioinnista, hyvinvointia edistävien avustuksien valmistelusta päätöksentekoon sekä hyvinvoinnin edistämisen alueellisen verkostotyön koordinoinnista. Lisäksi yksikkö vastaa kunnan kohtaamispaikkatyöstä osana alueellista perhekeskusverkostoa. Liikunta- ja hyvinvointipäällikkö toimii

kunnan edustajana hyvinvoinnin edistämisen alueellisessa ohjausryhmässä sekä yksikkö vastaa kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä sekä seurakunnan ja kunnan välisestä vapaaehtoistyöstä. Kunta maksaa 50 % kunnan ja seurakunnan vapaaehtoistyön koordinaattorin palkasta sekä koulutuskustannuksista. Lisäksi yksikkö vastaa mm. kunnan romanityöryhmästä.

Toiminnan painopistealueet

Hyvinvoinnin edistäminen

- Kunnan monialaisen hyvinvointityön kehittäminen, etenkin ikääntyneet ja lapsiperheet huomioiden.
- Toimivan, ennaltaehkäisevän ja yhdyspinnassa tapahtuvan yhteistyön vahvistaminen hyvinvointialueen kanssa.
- Lasten ja nuorten - sekä kunnan hyvinvointikertomuksen laatiminen ja sen tavoitteiden, toimenpiteiden toteutumisen seuranta strategialähtöisesti, yhteistyössä kunnan johdon ja eri toimialojen kanssa.
- Vapaaehtoistyön koordinointi
- Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston toimintaedellytyksistä huolehtiminen
- Kunnan kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen osana alueellista perhekeskusverkostoa
- Kunnan hyte-yhdistysten toimintaympäristön mahdollistaminen

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2025	TPE2026	TA2027
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut			
Harrastamisen mallin yhteistyökumppaneiden määrä	12	14	14
Harrastamisen mallin kurssitarjonta/kausi	70	100	100
Myönnetty vuoroja liikuntasaleissa tunnit/vuosi	21 879	21 900	21 900
Avustettavien liikuntayhdistysten lukumäärä	29	31	31
Avustettavien hyte-yhdistysten lukumäärä	25	27	27
Liikuntasalien käyttöaste (%)	80	81	82